

Sygn. akt II Cz 228/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym :

Przewodniczący : SSO Irena Dobosiewicz

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2014 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: **Z. D., H. D. i M. D.**

przeciwko (...) **Spółdzielni Mieszkaniowej w I.**

o zapłatę

w przedmiocie wniosku powodów o zwolnienie od kosztów sądowych

na skutek zażalenia powodów na postanowienie Sądu Rejonowego w Inowrocławiu z dnia 9 stycznia 2014 roku, sygnatura akt I C 5/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt II Cz 228/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 stycznia 2014 roku Sąd Rejonowy w Inowrocławiu oddalił wniosek powodów o zwolnienie od kosztów sądowych.

Sąd wskazał, iż z oświadczeń o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania wynika, że powodowie prowadzą wspólnie gospodarstwo domowe, utrzymują się ze świadczeń emerytalnych w łącznej kwocie 3528 zł. Ponadto Z. D. i H. D. są współwłaścicielami spółdzielczego własnościowego lokalu mieszkalnego o powierzchni 60m². Powodowie posiadają również liczne zobowiązania – ogółem ok.185000 zł.

Sąd wskazał, iż zgodnie z art. 100 ust. 2 i art. 101 ust. 1 i 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku Sąd może zwolnić stronę od kosztów sądowych w całości lub części., jeżeli strona nie jest w stanie ich ponieść w całości lub w części.

Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych jest formą pomocy udzielanej najbardziej potrzebującym i powinna być stosowana jedynie w wypadkach szczególnych.

Sąd wskazał, iż w pierwszej kolejności ubiegający się o zwolnienie od kosztów sądowych winien poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania. Dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające można zwrócić się o pomoc państwa. Sąd wskazał, iż osoba

ubiegająca się o zwolnienie winna podjąć starania w celu zgromadzenia środków pieniężnych na pokrycie kosztów sądowych.

W ocenie Sądu powodowie mają możliwość uiścić koszty, które na obecnym etapie postępowania nie są znaczne. Powodowie mają stałe źródło dochodu, ponadto powodowie są właścicielami nieruchomości, nie są więc osobami ubogimi.

Ponadto wskazał Sąd, iż wniosek o zwolnienie od pozostałych kosztów jest na obecnym etapie postępowania przedwczesny. W razie powstania po stronie powodów obowiązku uiszczenia kolejnych kosztów będą mogli złożyć wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, który zostanie rozpoznany według aktualnej sytuacji.

Sąd wskazał również, iż wydatków z tytułu spłat swoich zobowiązań nie można zaliczyć do wydatków niezbędnych do utrzymania rodziny, poza tym nie ma podstawy by zobowiązania finansowe względem innych podmiotów miały pierwszeństwo przed należnościami z tytułu prowadzenia postępowania sądowego.

Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy na podstawie art. 102 a contrario oddalił wniosek.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyli powodowie, wskazując iż żądanie uiszczenia opłaty sądowej w kwocie 650 zł jest w ogóle bezzasadne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej oceny sytuacji majątkowej powodów w kontekście art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz.1398). Zgodnie z powyższym przepisem, zwolnienia od kosztów sądowych może domagać się osoba, która złoży oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Należy zauważyć, że instytucja zwolnienia od kosztów sądowych ma w prawie polskim charakter wyjątkowy. Intencją ustawodawcy było, aby traktowano ją jako wyjątek od zasady samofinansowania przez strony procesu lub postępowania nieprocesowego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 1984 r., II Cz 104/84, nie publikowane). Instytucja ta stanowi w istocie pomoc Państwa dla osób, które z uwagi na ich sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów sądowych bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Jak wskazał już Sąd Rejonowy ubiegający się o taką pomoc powinien poczynić oszczędności we własnych wydatkach do granic utrzymania koniecznego siebie i rodziny. Dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające – może zwrócić się o pomoc Państwa. Oceniając czy w danej sprawie spełniona została przesłanka zwolnienia od kosztów należy mieć przy tym na uwadze możliwość ich zgromadzenia w dłuższym okresie czasu.

W ocenie Sądu Okręgowego, słusznie Sąd Rejonowy uznał, że sytuacja majątkowa powodów pozwala na pokrycie kosztów sądowych w postaci opłaty od pozwu w kwocie 650 zł

Należy podkreślić, za Sądem Rejonowym, iż wydatki związane z pokryciem kosztów sądowych muszą być traktowane co najmniej równorzędnie w stosunku do innych wydatków. Jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy w chwili obecnej koszty, jakie zobowiązani są ponieść powodowie wynoszą 650 zł, nic nie stoi na przeszkodzie, aby ewentualnie w toku dalszego procesu, w sytuacji znacznego zwiększenia się kosztów obciążających powodów złożyli oni wówczas wniosek o zwolnienie od dalszej części kosztów sądowych. Jednak na obecnym etapie postępowania wniosek jest nieuzasadniony.

Fakt, iż zdaniem skarżącego koszty te zostały bezzasadnie naliczone nie podważają prawidłowości wydanego postanowienia. Przedmiotowe postępowanie toczy się w oparciu o złożony pozew, okoliczność iż stanowi on odpowiedź na postępowanie pozwanego (wydany nakaz zapłaty wobec powodów) nie oznacza w żadnym razie, iż powodowie mieliby z tego tytułu być zwolnieni od ponoszenia kosztów sądowych przedmiotowym postępowaniu.

Na koniec Sąd Okręgowy podkreśla, iż obowiązek ponoszenia kosztów sądowych nie spoczywa jedynie na osobach zamożnych. Każda osoba, realizująca swoje prawa na drodze sądowej powinna zgromadzić odpowiednie środki

finansowe na jej prowadzenie. Nikt nie może bowiem z góry zakładać, iż zostanie zwolniony od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych.

Mając powyższe na względzie Sąd Odwoławczy zaskarżone postanowienie uznał za prawidłowe i nie znajdując podstaw do uwzględnienia zażalenia skarżącego oddalił je zgodnie z art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Na oryginale właściwy podpis